ברבי שמעון במשביע עד אחד של ממון באותו מחלוקת עלמו

חלוקים הם במשביע שני עדי סתירת סוטה וכפרו דלרבי אלעזר

דמחייב במשביע עד אחד דממון משום דבר הגורם לממון מחייב

נמי בהני שאילו העידו שמא היו

גורמין לה שתהא מודה מיראת

בדיקת מים: הכל מודים בשכנגדו

חשוד על השבועה. מי שבעל דינו

חשוד על השבועה וכופר לו ממון

ועד אחד יודע בו והשביעו זה שיעיד

וכפר שהוא חייב שוה אחד מן

הנשבעין ונוטלין כדאמרינן בפ' כל

הנשבעין (לקמן דף מד:). הלכך אילו

העיד וחייב את החשוד שבועה היו ב"ד

מגלגלין את השבועה על זה לישבע

וליטול: והכל מודים בעד דר׳ אבא.

במשביע עד אחד כעין מעשה דר׳

אבא דאמר לקמן שהוא חייב כדמפרש

ואזיל: מי יימר דמשתבעת. ואכתי

גורם לממון הוא דהוי ולרבנן פטור:

דאמר מר. לקמן בפרק כל הנשבעין

היכא דשניהן חשודין חזרה שבועה

על המחויב אותה ומתוך שאינו יכול

לישבע שהוא חשוד הוא משלם שהרי

או שבועה או תשלומין מוטלין עליו.

הלכך המשביע עד אחד היודע בדבר

וכפר חייב העד קרבן שבועה שאם

העיד נתחייב הלוה שבועה ואין כאן

שבועה מאחר ששניהן חשודין אלא

תשלומין: נסכא. חתיכת כסף מותך

לשון (ישעיה מ) הפסל נסך חרש:

חטפי ודידי חטפי. שלי חטפתי

שאתה גולתו ממני: ליפטריה.

מלהחזירו שהרי אין כאן שני עדים ומיגו דאי בעי אמר לא חטפתי כי

אמר נמי דידי חטפתי נאמן: איכא

חד מהדא. דחטפה מיניה ואי הוה

אמר לא חטפתי היה לריך לישבע

להכחיש העד: לישלם. שחין כל

החוטפין נאמנים לומר שלי גזלתי

דח"כ חין לך גולן שמשלם וחפילו יש

עדים: ליכח תרי סהדי. דחטפה

ואיכא למימר מיגו: לשתבע. שבועה

שהעד מחייבו: כיון דאמר אין חטפי.

הוה ליה כגזלן והמתחייב שבועה על

פי עד אחד לריך לישבע על מה

שהעד מעיד ולהכחיש את העד וזה

אינו יכול לישבע על כך שהרי מודה הוא לדברי העד שחטפה והוה האי

גברא אצל שבועה זו כגולן אצל כל

מו. ב"ב דף לג:, ג) [ע' מוס

לקמן מז. ד"ה הוה], ד) יבמות דף לג: ודף קיד: עדיות פ"א מי"ב, ה) [לקמן

לו.ן, ו) בס"ח: מיתה,

נא ב ג ד מייי שם הלי ע והלכה י: נב ה ו מיי׳ פ״ד מהל׳ טוען הלכה ח ופ״ד מהלכות גזילה הל׳ יד ועיין בכ"מ סמג עשין נה טוש"ע ח"מ סי עה סעיף יג וסי׳ שסד ס״ג: יג וסי׳ שסד ס״ג: גר ז מיי׳ פי״ב מהלי גירושין הלי טו סמג עשין ו טוש"ע אה"ע סי" יז סעיף מג:

נד ח מיי׳ פ"י מהלי שבועות הלי יא: בו י מיי שם הלי יד:

רבינו חננאל

ומחלוקת בעדי סתירה. לאמר דאמר דבר הגורם לממון כממון כו'. נמצא עד אחד בתביעת ממון כעדי סתירה בסוטה: כנוי טוחות בסוטות: הכל מודים במשביע בעד אחד כגון ההוא גברא דחטף נסכא מחבריה קמי חד סהדא ואמר אין חטפי ודידי חטפי. יא ואשבעיה וכפר בו דחייב דעדות ממון היא כר׳ אבא דאמר הוה ליה מחויב שבועה דאוריית׳ איכא חד סהדא דחטפיה והוא לא כפר אלא מודה דחטף. וכל המחויב שבועה שאינו יכול לישבע משלם: והכל מודים בנושה בחברו מנה בעד אחד והיו שניהן . חשודיז והשביע העד וכפר בו שחייב דעדות ממון הוא. דאמר מר אם שניהן חשודין חזרה יכול לישבע ומשלם: אמר רב פפא הכל מודין רב שפא הכל מחיק במשביע עד מיתה וכפר בו דפטור בדלא אסהיד בבי דינא. אבל אחוי לה לדידה דהא יכולה היא לילך לב״ד ולומר מת בעלי ותטול כתובתה טות בעלי ותטול כותבותה על פיה דתנן האשה שאמרה מת בעלי תנשא מת בעלי תתייבם כו'. בית שמאי אומרים תנשא ותטול כתובתה וחזרו בית הלל להורות כדברי שראה מיתת בעלה וכפר ייי. לה ולא (לחברתה) לב״ד דהא מפסידה כתובתה. ממקרקעי היא. והמשביע קרקע לא איפשיטא דתפיסא מחיים. וקי"ל דאי תפשה חייב ואוקמה רב חסדא בתוך והודה ומוקים לה לרישא החדרה המוקים כה כדישא באפשר לצמצם וסיפא בתוך כדי דבור. ור' יוחנן . מוקים לרישא ולסיפא מוקים לוישא ולסיפא בתוך כדי דבור ורישא כפירה וכפירה וסיפא כפירה והודאה. מהו דתימא כפירה והודאה לא קמ״ל: **מתני'** היו לו שתי בתי עדים כפרה הראשונה ואח״כ כפרה השניה שתיהן חייבות מפני שהעדות יכולה להתקיים בשתיהן ואקשינן בשלמא שניה חייבין דכבר כפרה לה הראשונה אלא ראשונה אמאי

הדרה ליה בגודן. משום דכל דבר מחזיקין ליה בחזקת מי שהיה מחלוקת בעדי סוטה. אותו מחלוקת שנחלקו חכמים ורבי אלעזר בידו ואם היו שני עדים לא הוה מהימן למימר דידי חטפי השתא נמי כיון דמודה הוה ליה כגזלן וא"ת וניהמניה בשבועה דדידיה חטף מיגו דאי בעי אמר לא חטפי והוה מהימן בשבועה

> דכה"ג אמר בסוף המוכר את הבית (ב"ב דף ע:) גבי מפקיד אלל חבירו בשטר דנאמן לומר בשבועה החזרתי לך ולא מ"ל ליה היאך שטרך בידי מאי בעי במיגו דאי בעי אמר נאנסו נאמן בשבועה (ה) ויש לומר דירא לשקר בדבר שהעד מכחישו כדחשכחו בחוקת הבתים (שם דף לב: ושם) גבי רבא בר שרשום דקאמר לקוח בידי לא מצית אמרת דהא נפק עלה קלא דארעא דיתמי היא ואין אדם טוען ברלון דבר שהקול מכחישו מיהו לריכא לטעמא דמחויב שבועה ואינו יכול לישבע דמשלם דבלא שבועה לא היה חושש להכחיש את העד ואיכא מיגו אבל לישבע בדבר שהעד מכחישו זה ודאי קשה לו כמו בדבר שהקול מכחישו: ראמר מר חזרה שבועה למחויב לה. תימה דהוה ליה למימר (כ) ואמר יחלוקו דהכי הלכתא דאמר לקמן פרק כל הנשבעין (דף מז. ושם) עבד רב נחמן עובדא יחלוקו ועוד תימה דר' אבא הוא דאומר חזרה שבועה למחויב לה כדמוכח התם מנסכא דהכא וא"כ הוה ליה למימר הכל מודים בעד אחד וכשנגדו השוד דחייב כר' אבא:

שמע מינה משביע עדי קו חייב. קאי נמי אהכל מודים בעד סוטה:

אבל כפירה והודאה אימא לא. (ג) קצת תימה להר"ר יעקב דאורלינ"ש דכפירה והודאה שמעינן נמי מרישא דטעמא כשכפר תוך כדי דיבור אף שני חייב משום דראשון נמי יכול לחזור עדיין ולהודות דאי לאו דיכול לחזור ולהודות שני אמאי חייב:

לא צריכא כגון שכפרו שניהן וחזר אחד מהן והודה בתוך כדי דיבור והא קא משמע לן דתוך כדי דיבור כדיבור דמי בשלמא לרב חסדא דמוקי לה לההוא כרבי יוםי הגלילי רישא אפשר לצמצם וסיפא איצטריך לאשמועינן דתוך כדי דיבור כדיבור דמי אלא לרכי יוחנן רישא תוך כדי דיבור סיפא תוך כדי דיבור תרתי למה לי מהו דתימא ה"מ כפירה וכפירה אבל כפירה והודאה אימא לא קמ"ל: היו שתי כיתי עדים כפרה הראשונה ואח"כ כפרה השניה: ∘בשלמא שניה תתחייב דכפרה לה ראשונה אלא ראשונה אמאי

ומחלוקת בעדי סומה בעדי סתירה מר סבר דבר הגורם לממון כממון דמי וחייב ומר סבר "לאו כממון דמי ופטור הכל מודים בשכנגדו חשור על השבועה הכל מודים בעד אחד דר' אבא יהכל מודים בשכנגדו חשוד על השבועה דחשיד מאן אילימא דחשיד לוה דאמר ליה מלוה אי אתית אסהדת לי הוה משתבענא ושקילנא ולימא ליה מי יימר דמשתבעת אלא בגון ששניהן חשודין יידאמר מר חזרה שבועה למחויב לה ומתוך שאינו יכול לישבע משלם יהכל מודים בעד אחד דר' אבא יהדההוא גברא דחשף נסכא מחבריה אתא לקמיה דר' אמי הוה ∘יתיב ר' אבא קמיה אזל אייתי חד סהדא דמיחמף חשפה מיניה אמר ליה אין חשפי ודידי חשפי א"ר אמי היכי לדייני דייני להאי דינא לישלם ליכא תרי סהדי ליפטריה הא איכא חד סהדא דמחמה חמה לישתבע כיוז דאמר איז חמפי ורידי חטפי הוה ליה כגזלן א"ל ר' אבא יהוה ליה מחויב שבועה ואינו יכול לישבע וכל המחויב שבועה ואינו יכול לישבע משלם אמר רב פפא הכל מודים בעד מיתה שהוא חייב והכל מודים בעד מיתה שהוא פמור הכל מודים בעד מיתה שהוא פטור דאמר לה לדידה ולא אמר להו לבית דין יידתנן יהאשה שאמרה מת בעלי תנשא מת בעלי תתיבם הכל מודים בעד מיתה שהוא חייב

"דלא אמר לדידה ולא אמר להו לבית דין . שמע מינה משביע עדי קרקע חייב "דלמא דתפישא מטלטלי: כפר אחד

והודה אחד כו': השתא בזה אחר זה דתרוייהו קא כפרי אמרת הראשון חייב והשני פטור כפר אחד והודה אחד מיבעיא

שבועות שאינו יכול לישבע עליהן אף זה בשבועה זו אינו יכול לישבע שהרי מודה בה: הוה ליה מחויב שבועה. על כרחו אם בא להחזיק בה הויא עליו לישבע שלא חטף שאין החוטף נאמן לומר שלי חטפתי וזו היא השבועה שהעד מחייבו לישבע על מה שהעד מעיד ואינו יכול לישבע שהרי מודה לדבריו: **בעד מיהה**. בעד אחד היודע באשה שמת בעלה והשביעתו שיעיד בה כדי שתטול כתובתה מן היורשים: שהוא פטור. ואע"ג שעד אחד נאמן בעדות זו והפסידה ממון בכפירתו: **כגון דאמר לה לדידה.** חוץ לב"ד מת בעליך ולא אמר עדותו בב"ד כשהשביעתו לפי שהיא יכולה לילך לב"ד ולומר מת בעלי ולא תהא פריכה לשום עד דחנן האשה שאמרה כו' והיא עצמה נאמנת: ש"מ משביע עדי קרקע חייב. לשון שאילה היא. מהכא נשמע דסבירא ליה לרב פפא שהמשביע עדים על עדות קרקע וכפרו שחייבים ולקמן (דף מ:) פליגי תנאי ואמוראי ועד אמיתה " עד קרקע הוא שהכתובה אינה נגבת אלא מן הקרקע. ומשני דלמא הא דרב פפא דהוי תפסה מטלטלי דבעל מחיים ואם העיד זה עדותו היתה חופסתן בכתובתה: השתא בוה אחר זה דחרויהו כפרי. דמלי למימר ראשון מה מועיל לך אם העדמיך הלא כפר השני אפי׳ הכי אמרת הראשון חייב הואיל ועדיין לא כפר השני: כפר האחד והודה אחד מיבעיא. דהכופר חייב: הא קמ"ל דחוך כדי דיבור כדיבור דמי. ויכול לחזור וכי אינטריך מתני׳ לאו לאשמועינן חיובא דכופר אלא לאשמועינן שהשני פטור: בשלמא לרב חסדא דמוקי לההיא. דכפרו שניהן כאחת במצומצמין וכר׳ יוסי הגלילי אכתי לא אשמעינן דתוך כדי דיבור כדיבור דמי אינטריך לאשמועינן הכא פטורא דשני לאגמורי לן דכדיבור דמי: כפירה וכפירם. כפר השני בתוך כדי דיבורו של הראשון אשמועינן רישא דהוי חשיב כאחת לחיוביה לשני ובסיפא אשמועינן כפר וחזר והודה

בתוך כדי דיבור דיכול לחזור בו ועדות האחרונה עדות: דכפרה לה ראשונה. ואין לו עדים אלא אלו ונמלא שהפסידוהו בכפירתן:

הגהות הב"ח (ה) תום' ד"ה הוה ליה וכו' וי"ל דירא. נ"ב בחזחת הבתים דף לד בתוס' דמסקי אמרינו מיגו בכה"ג והכי משמע בספר תרומת הדשן סי' של"ה דדברי החוס' סתרי אהדדי: (ב) ד"ה למימר יחלוקו כל"ל ותיבת ואמר נמחק: (ג) ד"ה אבל וכו' קלת תימה. נ"ב והר"ן :תירץ קושיא זו ע"ש

מוסף רש"י

היכי לדייני דייני להאי דינא. שאילו היו שנים מעידים אותו שחטף, היינו מחייבין אותו לשלם, שאין אדם נאמן לחטוף דבר מיד חבירו ולומר שלי אני חוטף אלא אם כן יש לו עדים, דהעמד ממון על חזקחו וזה המוחזק בו אין אדם יכול להוציאו ממנו בלא ראיה, והחוטף ממנו גולן גמור ואי נמי לא היה כאו מהימן, מיגו דאי הוה בעי הוה אמר לא חטפי, שהרי אנו רואים אומו מוחזק בממוז. אי נמי כי איכא חד עד שחטף אילו היה זה מכחישו לומר לא חטפתי סיה נשבע שלא חטף להכחיש את העד, דעו אחד קם הוא לשבועה, ובג' דרכים הללו היה הדיו פשוט, אבל הכא דאיכא עד פשוט, מבל הכם למיכח על אחד שחטף וזה אינו מכחישו אלא מודה שודאי מטף ודידיה מטף, היכי לידיינו דייני להאי דינא 7″7 נושב מ לישלם. דהא מודה דחטף ילא כל הימנו של כל חוטף לומר שלי חטפתי. ליכא למימר לא חטפי, מהימן נמי למימר דידי חטפי לקמן מז.). ליפטריה. משום האי מיגו, הא איכא חד סהדא. וחי אתר לא חטפתי הוה בעי לאשתבועי להכחיש את העד (שם). לישתבע. את השבועה השבועה אינו יכול, דהא דחטף והעד מחייבו לישבע שבועות, והא ליכא למימו חוח. מת בעלי תנשא.